

Willem van Zuylen.

dringen naar de voorste rijen, zich plaats makend in den drom zijner confrères.

Opgegroeid in de omgeving waar de armoede alleen door hard werk voor een oogenblik te verzachten was, bezat hij geheel de kracht die noodig en het begrip van rechtvaardigheid dat behoefte is in de tooneelwereld om er te komen. Van Zuylen was self-made kunstenaar volkomen. Hij heeft geluk gehad, toevalligheden hebben hem vaak geholpen, maar 't allermeest had hij zijn eigen kracht te danken.

In de stoere levensmacht waardoor Van Zuylen zijn carrière maakte, was zeer zeker eenige plompheid. Ware hij minder plomp geweest, hij had het misschien niet zoo ver gebracht. Maar óók, ware hij minder plomp geweest, hij ware misschien grooter, rijker,

fijner artiest geworden. Want dat hij alles had, wat tot het hoogste kunstvermogen voeren kan, is wel zéér waarschijnlijk.

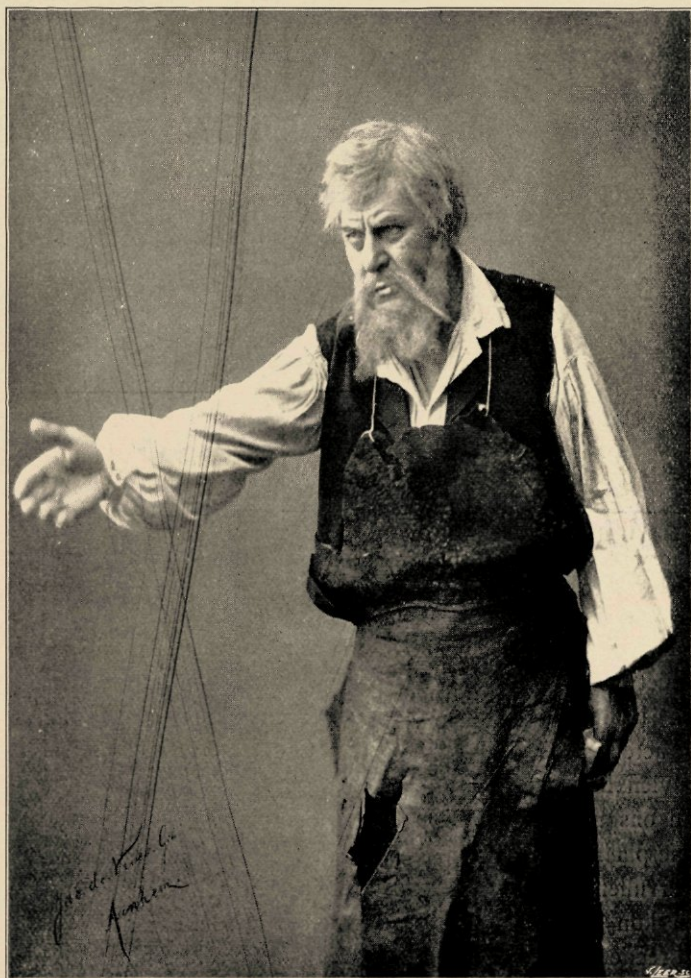
Impulsief, in de volkomen beteekenis van het woord was Van Zuylen niet. Uit hem laaide nimmer op het hartstochtelijk enthousiasme dat anderen verslagen op zij deed gaan in een bedrukt gevoel van minderheid. Hij imponeerde door zijn zware kracht en zijn ontzag'lijk zelfvertrouwen.

De man van de zuivere impulsie, van het wild opgewonden gebaar, die beslist het hoogste wil, zijn kunst liefheeft met de felle passie van een Corsicaan voor zijn bruid, haar dient met alle hartstocht die in hem is, *hij* zal niet tot rust komen, *hij* is een zwerver die van stad tot stad trekt, in den vreemde dwaalt en staag desillusie lijdt.

Van Zuylen, wiens verlangens zeker ook naar het allerhoogste reikten, maar wiens eischen dat te laag zochten, kon met het zeker niet gemakkelijk, maar toch ook niet in spanning van alle nerven verkregen succés spoediger zijn einddoel vinden. Hij kon betrekkelijk vroeg tot rust komen, gezeten burger worden in een weelderig milieu. En waar hij óók wel eens naar den vreemde trok, daar was dat meer de Bohémien in hem, dan de groote geest, die ruimte voor zijn vleugslag noodig had.

De opleiding van tooneelspelers in ons land — zoo heeft de heer Van der Goes indertijd in *De Nieuwe Gids* gezegd — is daarom moeilijk, omdat wij geen tooneelschrijvers hebben.

Maar evenzeer is die moeilijk omdat aan géén onzer gezelschappen een vast systeem heerscht. De directies nemen wat zij

DE WERKSTADING.